

RECENZE

Bc. Jan Punčochář

RAMONET, Ignacio: Tyranie médií Mladá fronta, Praha 2003

Neradostný svět popisuje francouzský sociolog Ignacio Ramonet ve své „Tyranii médií“: velké mediální koncerny ovládly většinu celosvětové komunikace, hlavním zdrojem informací je klipovitá televize a prestiž novinářského řemesla se hluboko propadla. Ramonetova kritika je podložena řadou příkladů mediálních selhání (smyšlené reportáže, záběry útočníků vydávaných za oběti), mediálních mýtů a mediálních „neuvěřitelností“ (pořady typu Big Brother apod.). V tomto textu ocitujeme především důsledky, které má „tyranie médií“ pro informační funkci médií.

Už tak málo důvěryhodný informační systém prodělává s nástupem digitalizace a multimédií radikální revoluci, jejíž dosah někteří srovnávají s dosahem Gutenbergova vynálezu knihtisku, píše Ignacio Ramonet. Spřažením telefonu, televizoru a počítače vznikl nový komunikační stroj. Tento proces provází také koncentrace telefonních, filmových, reklamních, videofonních, kabelových a inforatických mastodontů. V médiích proto vládne čím dál tím zuřivější konkurence. Obchodní tlaky rostou a četní vedoucí v médiích už nepocházejí z novinářského světa, ale ze světa obchodu. Nejsou tak citliví na věrohodnost informací. Trh s informacemi je v jejich očích především prostředkem k vydělání peněz.

Tato moderní komunikační stavebnice občany právem zneklidňuje. Každý shledává, že je informace chápána především jako zboží a že tato její povaha výrazně nabývá vrchu nad základním úkolem médií: osvětlovat a obohacovat demokratickou diskusi. Ukázaly to dvě „zakládající události“. Smrt lady Diany představovala mediální zkrat, nenadálý vzestup postavy z románů na pokračování na úroveň postavy hodné seriózního a renomovaného tisku. Šlo o první skutečnou epizodu „éry globální informace“. Druhým příkladem naprosté přeinformovanosti byla aféra Clinton-Lewinská. Probíhala navíc v době dvojí krize tradičních médií: ztráty publika a ztráty důvěryhodnosti.

Od války v Perském zálivu nabývá v rámci médií v významu televize. V současné době právě ona udává tón, určuje důležitost jednotlivých zpráv, stanovuje aktuální témata. Nutí ostatní média, zejména tisk, aby ji následovala. Má výhodu jednak v tom, že je podívanou, a jednak v tom, že je nejrychlejší – od osmdesátých let dokáže prostřednictvím satelitů přenášet obrazy okamžitě odkudkoli. Televize se řídí základní ideou, že jedině viditelné si zaslouží být sdělováno. Převažují proto události, které vytvářejí silné obrazy. Vznikla nová informační rovnice: „jestliže je pravdivá emoce, kterou cítíte při sledování zpráv, je pravdivá také informace“.

Světové zpravodajské sítě provádějí zběsilé spojování, spočívající na desítkách „zvláštních zpravodajů“. Kvůli většímu počtu spojení ale korespondenti musí zůstat poblíž mobilních antén a nemohou tak pátrat po informacích. Média jednoduše podléhají ideologii přímého přenosu. Novinář reaguje za tepla, instinktivně, stává se dalším svědkem. Potvrzuje tak, že je možné informovat se sám. Hlavním důsledkem je čím dál rozšířenější myšlenka, že novinářem může být kdokoli. Média si zvykla na-

vazovat kontakt s někým, kdo se nachází na místě, a říká, co ví: kdo mluví a je na místě, přeci musí být autentický.

Válka v Perském zálivu znamenala triumf a vrchol televizní informace založené na moci obrazu. Tisk se od té doby snažil o odvetu. Dostalo se mu jí s objevem nových oblastí informace, jimiž jsou soukromí veřejných osobností a skandály spojené s korupcí a politickým pletichářením. Kompromitující dokumenty tu jsou nejčastěji psané a televize je proto nemůže tak snadno využít. Na takovém terénu tisk mohl převzít iniciativu: vzniklo „obnažující novinářství“.

Pro oblast politiky má takové pojetí zpravodajství několik přímých dopadů. Tím prvním je personalizace: politický život se stává tělesným a filmovatelným střetem mužů (nebo žen) spíše než srážkou idejí, které neumíme nafilmovat. Aktéři veřejného života dále přišli s novou formou cenzury. Nespočívá už v tajení informací, ale naopak ve využívání „efektu zástěny“: místo zatajování informací se jich vytváří přemíra – důležité se ztrácí pod nánosem nedůležitého. Nějaká událost slouží k tomu, aby zakryla jinou: informace zastíňuje informaci.

Tisk je v krizi, uzavírá Ignacio Ramonet. Zažil znatelný pokles nákladů a silně trpí ztrátou identity. Příčinu je třeba hledat v proměně, kterou v průběhu posledních let prošly některé základní novinářské koncepty. Změnila se především sama idea informace: místo hledání popisu a kontextu událostí se vlivem televize stává z diváka účastníkem události. V lidech se navíc pomalu vytváří idea, že důležitost události proporcionálně odpovídá jejímu obrazovému bohatství. Změnil se také čas informace; optimálním časovým úsekem je dnes okamžik reálného času. Dosáhnout ho mohou jen televize a rozhlas a tisk se tak stává zastaralým. Změnil se dále koncept pravdivosti informace: fakt je pravdivý prostě proto, že ho opakují ostatní média. Informace navíc začíná splývat s komunikací.

Ke všem těmto převratům se přidává zásadní nedorozumění. Mnoho občanů má zato, že se mohou seriózně informovat tak, že budou pohodlně usazení na kanapí sledovat na obrazovce senzační kaskádu událostí založených na často silných, násilných a spektakulárních obrazech. Omyl je to ze tří důvodů: televizní noviny nejsou strukturovány tak, aby informovaly, ale aby bavily. Rychlý sled krátkých a roztržitých zpráv vytváří přeinformovanost a dezinformovanost. A chtít se informovat bez vynaložení úsilí je iluzí. Informovat se zkrátka unavuje a to je cena, kterou občan platí za právo inteligentně se podílet na demokratickém životě.

Kritický výlet Ignacia Ramoneta do světa médií lze jen doporučit. Už proto, že trendy, které popisuje na příkladech zejména americké a francouzské žurnalistiky, vstupují i do české mediální krajiny. Vázané a hezky upravené publikaci chybí snad jen větší snaha překladatele při sestavování českých větných konstrukcí a větší pozornost korektora při pátrání po prohřešcích proti jazykové normě.

Bc. Jan Punčochář

Karel Tejkal a jeho „Specifičnost rozhlasového zpravodajství“ (aneb Hodně opožděná recenze)

Zpravodajství bezesporu patří mezi nejdůležitější součásti rozhlasového vysílání. Český rozhlas jím naplňuje podstatnou část své veřejné služby a posluchači mu věnují největší pozornost. Pohříchu málo pozornosti mu věnují rozhlasoví teoretici. Pominu-li prakticky zaměřenou „Příručku pro novináře – zpravodajství v rozhlase a televizi“¹⁾ a několik Maršíkových stránek ve „Zpravodajství v médiích“²⁾, nemají se hloubavější redaktoři kde poučit o teoretických poznátcích. Poslední rozsáhlejší práci na toto téma tak zůstává čtyřicet let stará „Specifičnost rozhlasového zpravodajství“ Karla Tejkala (Univerzita Karlova, učební texty, 1965). Soudě podle absence novějších odborných textů, teorie rozhlasového zpravodajství se od té doby prakticky nikam neposunula. Při pozornější četbě Specifičnosti pak nelze než se zármutkem konstatovat, že se nikam neposunulo ani samo rozhlasové zpravodajství. Například Tejkalův výčet chyb proti všeobecně uznávaným pravidlům rozhlasového jazyka bychom mohli sestavit prakticky z kterékoli zpravodajské relace odvysílané v uplynulých 24 hodinách. V následujícím textu ocituji nejdůležitější myšlenky „Specifičnosti rozhlasového zpravodajství“ a upřesním, kam se rozhlasová praxe od té doby dostala.

Rozhlasovost a specifičnost rozhlasu

Podklady pro původně diplomovou práci čerpal autor vedle literatury také z vlastní praxe ve zpravodajské redakci, z experimentů a z dlouhodobých pozorování a zkoumání. V úvodu se pokusil vymezit a odlišit dva klíčové pojmy své práce: rozhlasovost a specifičnost rozhlasu (rozhlasového zpravodajství).

„V rozhlasové praxi je jedním z nejčastěji používaných slov výraz **rozhlasovost**. Při jeho výkladu však ani zdaleka nepanuje jednotnost. Objevuje se čas od času i pochybnost, zda vůbec patří do odborné rozhlasové terminologie. (...) Nesouhlasím s tvrzením, že rozhlasovost je výmysl; jak se ukáže dále, má tento pojem pro rozhlasovou teorii velký význam. (...) Rozhlasovost je povinnost respektovat zákony akustického spojení mezi lidmi, spojení prodlouženého technickými prostředky prakticky na neomezenou vzdálenost. (...) Rozhlasovost však není totožná se specifičností rozhlasu, s jeho a pouze jeho výroзовými prostředky. (...) V rozhlase lze přecházet do mikrofonu a odvíjet cokoli, jakoukoliv vyhlášku, úvodník, článek z novin, to znamená reprodukovat tento materiál posluchači technickými, specificky rozhlasovými prostředky, a přitom nelze o rozhlasovosti hovořit. (...) Rozhlasovost vyjadřuje míru záměrného využití specificky rozhlasových výrazových prostředků k neefektivnějšímu současnému tlumočení obsahu pokud možno co nejširšímu okruhu posluchačů. Zároveň vyjadřuje také kvalitu takového tlumočení. Rozhlasovost je tedy pojmem kvalitativně kvantitativním. Takto chápána v celé šíři je základním měřítkem hodnoty a účinnosti každého rozhlasového programu, tedy i zprávy a zpravodajské relace.“

Specifičnost rozhlasu spočívá v tom, že je **nepřetržitě vsudypřítomný**, vysílá stále, několik programů současně a může s nimi proniknout téměř do každého prostředí. S uživatelem se stýká **prostřednictvím zvuku**, především slova pronášeného člověkem; takový styk je po stránce emotivní vysoce účinný a působivý. Vedle zvuku ale rozhlas nepůsobí žádnými jinými vyjadřovací-

mi prostředky. **Koncentrovanost projevu** na zvuk posluchači umožňuje, aby se soustředil na příjem informací pouze sluchem, bez vedlejších rušivých a rozptylujících jevů. V určitých případech a za určitých okolností to ale může být nedostatek: jednostrannost výrazového prostředku někdy neumožňuje komplexní a plastické zobrazení reality. Druhým nedostatkem je nepřetržitý tok programu. Posluchač ho nemůže zastavit, vrátit se k tomu, co nepochopil³⁾. Na rozdíl od čtenáře novin se v programu mnohem hůř orientuje, členění není tak výrazné jako grafická úprava v novinách.

„*Specifičnost rozhlasového zpravodajství je charakterizována následujícími znaky: (1) Je nejmasovějším zdrojem informací. (2) Nemůže poskytnout posluchačům komplexní obraz o událostech 24 hodin, protože jenom menšina posluchačů sleduje více než jednu zpravodajskou relaci denně.*⁴⁾ (3) *Dík technickým přednostem před jinými hromadnými sdělovacími prostředky může rozhlas vysílat zpravodajství kdykoliv, může dosáhnout maximální aktuálnosti – informovat o událostech ještě v těch chvílích, kdy probíhají, může sledovat jejich průběh a vývoj a konečně může zastihnout posluchače prakticky kdekoli.* (4) *Působí pouze auditivně.* (5) *Informace se rozvíjí v čase, plyne nepřetržitě, její prvky jsou nenávratné.* (6) *Rozhlasové zpravodajství nemá ve většině případů posluchače, kteří by je sledovali soustředěně, na rozdíl od jiných rozhlasových programů musí počítat s kulisovým poslechem.*“

Z výčtu základních specifik rozhlasového zpravodajství podle Tejkala vyplývají dvě oblasti požadavků: oblast obsahová a oblast formální. Rozhlasové zpravodajství musí být objektivní, aktuální a pohotové, musí být srozumitelné nejširšímu okruhu posluchačů. Musí neustále bojovat o posluchačovu pozornost, o její získání a udržení a konečně musí počítat s náročností a zvláštností sluchového vnímání informací. Jako dva základní úkoly proto vyvstávají boj o pozornost a respektování zvláštností příjmu informací sluchem.

Boj o pozornost...

Řada empirických výzkumů ukázala, že pozornost poslechu rozhlasového programu kolísá a jsou v tomto směru odchylky i mezi jednotlivými lidmi. Posluchačova pozornost je jedním z nejkřehčích míst spojení mezi rozhlasem a jeho posluchači, je místem, kde se toto spojení snad nejčastěji přerušuje. Přitom ale pokusy ukázaly, že tuto skutečnost nelze vždy klást za vinu posluchači.

Podstata těchto pokusů spočívala v tom, že posluchačům byly přehrány určité zpravodajské relace. Byli požádáni, aby je pečlivě vyslechli. Poté byli vyzváni, aby vše, co si zapamatovali, napsali na papír. Třem čtvrtinám posluchačů bylo umožněno, aby písemné výpovědi doplnili ještě ústními. Výzkumníci jim pomáhali doplňujícími otázkami, aby si vzpomněli na vše, co slyšeli. Schopnost posluchače reprodukovat obsah nebo alespoň tematiku toho, co slyšel, lze zpětně považovat s určitými korekcemi za nepřímý obraz intenzity pozornosti při vnímání.

„*Jsou v podstatě dva způsoby, jimiž lze vyvolat posluchačovu bezděčnou pozornost a přimět ho k poslechu zpravodajské relace. Především je to nějaké výrazné akustické oznámení, všem dobře známý signál ohlašující, že budou následovat zprávy, dále pak úvodní zpráva*

relace, její obsah a forma zpracování. (...) Lze vyslovit hypotézu, že v posluchačích se během let vypěstoval jakýsi podmíněný reflex ze zkušenosti, že první zpráva informuje o nejdůležitější, centrální události.“ Z 220 dotázaných by jich 205 zařadilo nejdůležitější zprávu na první místo. Nejčastěji to zdůvodňovali tím, že „nejdůležitější patří na první místo“ a že „rozhlas to tak přece dělá“.

...a její udržení

O zachování posluchačovy pozornosti rozhodují v největší míře titulek (první věta zprávy), interpretace a skladba celé zpravodajské relace. Na tom, jak by měla **titulková věta** vypadat, panuje v obecné míře ve zpravodajských redakcích shoda – každý den lze ale najít řadu případů, kdy jsou obecně známá pravidla porušována. U **interpretace** Tejkal doporučuje na základě dosavadních zkušeností autorské čtení. Naplno to ale zafunguje pouze u těch interpretů, které mají posluchači spojeny s určitou kvalitou. (Tejkal jako příklad uvádí vstup legendárního zpravodaje Karla Kynclů. Při pokusech se ukázalo, že už jen na Kynclůvo jméno reagovali posluchači zvýšením pozornosti.) Vliv **skladby** na pozornost nespočívá v tom, že by se nějaké místo v relaci těšilo apriorně větší posluchačově pozornosti. Všechny pokusy proti tomu jednoznačně hovoří⁶⁾. Posluchačova pozornost při poslechu zpravodajské relace kolísá a toto kolísání nemá žádné zákonitosti. Jednoduše řečeno, záleží na obsahu relace, na tom, zda má posluchač o vysílané téma zájem. Neexistuje žádný univerzální posluchač, neexistuje jednodušší masa posluchačů. Respektovat tuto skutečnost ale není možné bez důkladného sociologického výzkumu.

„Každá zpravodajská relace by měla výběrem informací i jejich zpracováním a skladbou jednoznačně reprezentovat vědomou a záměrnou selektivní činnost komunikátora (zprávaře) a současně v maximální míře respektovat selekci, kterou vždy provádí komunikant (posluchač). Přiznávám, že je snadnější toto pravidlo formulovat než v praxi realizovat. (...) Oč budou naše komplexní znalosti publika bohatší, oč jasnější bude náš úkol, o to bude rozhlasové šíření informace účinnější. (...) Vítězství v boji o pozornost je ale jen vítězstvím podmiňujícím další střetnutí. V něm jde o konečný efekt – o optimální apercepci.“

Z pokusů se zapamatováním vyslechnutých zpráv jednoznačně vyplývá, že efektivnost jejich poslechu je velmi nízká. Jen velmi malá část informací vysílaných rozhlasem zůstane zafixována v posluchačově paměti. Daleko větší část zůstane nepochopena, zdeformována, zapomenuta. Příčinou tohoto hlavního nedostatku rozhlasového zpravodajství je skutečnost, že k posluchači přichází informace jen jediným kanálem – sluchem – a navíc bez možnosti vrácení. Posluchač se navíc automaticky uzavírá před méně srozumitelným, delším nebo monotónním materiálem. Posluchačova pozornost je nestálá, téměř 80 % posluchačů se při poslechu zpravodajství buď pravidelně nebo občas něčím zabývá.

Přes řadu nedostatků má ale rozhlas i několik předností: žádný jiný sdělovací prostředek nemůže dosáhnout takové pohotovosti; informace šířená rozhlasem najde svého příjemce prakticky kdykoliv a kdekoliv. Je ale jen málo lidí, kteří by čerpali informace pouze z rozhlasu, většinou si je doplňují z ostatních médií. Rozhlasové zpravodajství má proto **především** signální funkci: vytvoří první zájem posluchače; musí být proto pohotové, srozumitelné, zajímavé a orientované na doplňkové informační zdroje.

Teorie informace a jazykověda

Mezi vědní obory, ze kterých může rozhlasový redaktor čerpat mnoho neocenitelných informací při studiu nejjistějších cest k posluchačově vědomí, patří **teorie informace**. Redaktor by měl v omezeném čase sdělit maximum informací srozumitelně pro posluchače. Aby měl úspěch, musí najít rovnováhu mezi banalitou a originalitou a mezi redundancí a informací. Redundance je zárukou dorozumění a může být funkční. V rozhlasové zprávě se může projevit v popisu, v líčení vedlejších detailů, v nadbytku slov, v opakování faktů a myšlenek. Rozhodující roli by přitom měl hrát novinářský cit.

Cenné poznatky nabízí rozhlasovému redaktorovi také **jazykověda**. Jde opět o soubor notoricky známých a o to méně dodržovaných skutečností: zprávu ohrožuje přemíra cizích slov, nadbytek nejrůznějších čísel, vlastních jmen a složitých názvů; pochopení ztěžují složitá souvětí. Krátce řečeno, psaná a mluvená zpráva jsou zcela odlišné útvary, měly by využívat jinou větnou stavbu a pracovat s jinou slovní zásobou.⁶⁾

Rozhlasové zpravodajství na prahu třetího tisíciletí

Po čtyřiceti letech od vydání „Specifičnosti rozhlasového zpravodajství“ je pozice rozhlasu v mnohém složitější. Rozvoj technologií ho připravil o konkurenční výhody vsudypřítomnosti, přímých přenosů i bezprostřední reakce na aktuální dění. SMS a MMS zpravodajství za vámi díky mobilním operátorům dorazí kamkoli a rozvíjející se zpravodajské televizní kanály umožňují bezprostřední reakci obohacenou o vizuální složku. Rozhlasu tak zbyla zřejmě jediná výhoda: na své posluchače mluví.

Právě na nevhodnější uspořádání a prezentaci rozhlasového zpravodajství by se měly zaměřit další výzkumy. Prověřily by nejnaléhavější otázky současného zpravodajství: Jaký vliv má rychlost čtení zpráv na jejich pochopení a zapamatování? Jaký vliv má použitý jazyk zprávy (porovnání agenturní češtiny, rozhlasové češtiny podle obvyklých kritérií a mluvené češtiny)? Usnadňují předěly orientaci posluchače v relaci nebo působí jako rušivý prvek? Odpovědi pak bude nutné promítnout do praxe, aby i ve třetím tisíciletí rozhlasové zpravodajství obhájilo svoji existenci.

Poznámky:

¹⁾ Centrum nezávislé žurnalistiky, Praha, 1995

²⁾ Karolinum, Praha, 2001; str. 57–72

³⁾ Dnes už tuto možnost má. Rozhlasové stanice nabízejí nejrůznější podoby „rádla na přání“ – tedy záznamů odvysílaných pořadů. Bude zajímavé sledovat, nakolik to posílí rezignaci rozhlasových pracovníků na jednoznačnost a přesnost vysílaných sdělení

⁴⁾ Vyplývá to z výzkumu studijního oddělení Československého rozhlasu pod vedením Zdenky Kadlecové, proveden byl od dubna do června roku 1963 – citováno dle Tejkal, str. 9

⁵⁾ Už citovaný výzkum, kdy měli posluchači za úkol zaznamenávat, co si ze zpráv zapamatovali, ukázal, že pořadí zprávy v relaci nemá vliv na její zapamatování. Předpokládali bychom zřejmě sestupný trend od první zprávy k poslední, kdy první zprávu by si jako nejdůležitější pamatovalo nejvíce a poslední zprávu jako nejméně důležitou nejméně posluchačů. Výsledky Tejkalových pokusů ale ukazují zcela nahodilou distribuci zapamatovaných zpráv; Tejkal – str. 37–39

⁶⁾ Domnívám se, že jde o poučky, které nebude obtížné prokázat. Ověřit by je mohl experiment na posluchačích, kterým by byly puštěny tři zpravodajské relace se stejným počtem informačních jednotek. Jedna relace by byla sestavená z agenturních zpráv, druhá ze zpráv upravených podle obvyklých pravidel pro rozhlasovou češtinu a třetí ze zpráv vyprávěných.

Univerzita Karlova, Praha 1965

Ohlas posluchače

V čísle 11 Světa rozhlasu jsem s potěšením konstatoval, že i vysloveně daty nabitý příspěvek je inspirativní – Opravník omylů č.13 pana Hrašeho třeba v rozlišení pokusů s radiofonií a pravidelného vysílání. I mne „trápí“ úroveň češtiny v médiích a tak jsem přivítal článek Jaroslava Bartoška Čeština a jazykové zákony. Souhlasím s jeho konstatováním, že je zřejmá nutnost moderně kodifikovat spisovnou varietu českého jazyka a že kodifikační pravidla spisovné češtiny by měla být kulturní normou.

Zaujal mne i seminář na PBR Poděbrady – Moderní trendy v rozhlasovém zpravodajství. Není v mých časových možnostech se tomu více věnovat, jedno si však neodpustím: chce-li ČRo zvýšit v éře digitalizace poslouchovost, pak musí více diverzifikovat buď více stanicemi např. pro mladé – ale pro které..., nebo většími ucelenými bloky pro vybrané segmenty svých cílových skupin. Prostě starší generace – pokud nepatří k elitě, si nenaladí Vltavu. Právě tak si však kromě zpravodajství nevyhledá Radiožurnál, ale regionální vysílání. Ulla Swensonová ze Švédska to v mnoha příkladech formulovala dost výstižně. (Jen by mne zajímal názor jazykové odbornice

Jarmily Hlavsové, proč se i v tištěném materiálu veřejnoprávního média tvrdošijně hovoří o Ulla Swenson.) Poznámka na okraj – snad by bylo dobré i ex post diskusi shrnout do tezí. Takto jde o zajímavý, ale přece jen záznam výměny zkušeností bez strukturovaného výstupu. Samozřejmě, že je možné oponovat, že to nejcennější je výměna konkrétních zkušeností a nedělat z toho sofistikovanou papírovinu. Ale i sám autor jedné reakce na odborný příspěvek dr. Hradeckého Jan Halas říká, že jedním z úkolů výzkumu je odlišit typické od zvláštního. A domnívám se, že to ale platí pro každou vážněji míněnou diskusi

Obecně se mi jeví diskuse kolem tak zásadních otázek málo racionálně strukturovaná, o čemž svědčí i reakce MgA. Hrašeho na příspěvek dr. Hradeckého z čísla 10 Světa rozhlasu – aniž bych si osoboval právo být recenzentem.

V čísle 12 jsem mimo jiné s potěšením četl již v nadvěsti to, co jsem tvrdil již výše:

Rostislav Běhal – Ten lék se jmenuje diferenciacie... Jinak bych se mohl donekonečna rozepisovat o literatuře v rozhlase – sám si nahrávám co mohu – či o strategii vysílání do zahraničí, zaujala mne i diplomová práce Petra Podlešáka Československá rozhlasová propagace v letech 1923–1945.

Bohužel coby dyslektik pšíši pomalu – navíc jsem dost vytížen, takže to prosím berte jen jako poděkování za zaslání bulletinu. Jsem pouze vášnivý příznivec rozhlasového veřejnoprávního média a budu povděčen za další čísla.

S pozdravem

Ing. Milan Marenčák
Chrudim

DO ČÍSLA PŘISPĚLI

Ing. Pavel Balíček, vedoucí týmu pro digitální vysílání Českého rozhlasu

PhDr. Rostislav Běhal, rozhlasový historik a publicista.

Věnuje se zejména problematice rozhlasové historie, autor Sborníku Kdo je kdo v 70leté historii českého rozhlasu

PhDr. Zdeněk Bouček, redaktor, dokumentarista Českého rozhlasu 3 – Vltava, externí spolupracovník EBU a externí pedagog. Zabývá se teorií světového feature

PhDr. Josef Branžovský, odborný pracovník Studijního odd. Čs. rozhlasu v 60. letech

Jan Halas, vedoucí literární redakce, Český rozhlas 3 – Vltava

Mgr. Andrea Hanáčková, rozhlasová dokumentaristka, publicistka a scenáristka. V současné době též doktorandka Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

MgA. Jiří Hraše, rozhlasový režisér a pedagog. Soustavně se zabývá problematikou rozhlasové historie a teorie, věnuje se problematice hlasové realizace

Mgr. Jiří Hubička, dramaturg, redaktor, Archivní a programové fondy Českého rozhlasu.

Sleduje problematiku rozhlasové slovesnosti a rozhlasové historie

Doc. PhDr. Jiřina Hůrková, pedagog Divadelní fakulty AMU, zabývá se zejména výslovnostní praxí českého jazyka

Lukáš Hurník, Ph.D., šéfredaktor Český rozhlas 3 – Vltava, skladatel

Mgr. Jaroslava Nováková, vedoucí Archivu Českého rozhlasu

Mgr. Hynek Pekárek, rozhlasový dramaturg Český rozhlas 3 – Vltava

Bc. Jan Punčochář, externí redaktor Českého rozhlasu

PhDr. Tomáš Sedláček, vedoucí literární redakce, Český rozhlas Brno

PhDr. Blanka Stárková, redaktorka speciálních projektů, Český rozhlas 3 – Vltava

Mgr. Jitka Škápíková, dokumentaristka, RRHD, Český rozhlas 3 – Vltava

Josef Viček, hudební publicista

Ing. Martin Zadražil, ředitel Úseku techniky Českého rozhlasu

F. K. Zeman, redaktor Čs. rozhlasu

Svět rozhlasu č. 14
Bulletin o rozhlasové práci
vydává Český rozhlas
odbor Archivních a programových fondů, Vinohradská 12, 120 99 Praha 2

Redakční rada:
Zdeněk Bouček, předseda
Zuzana Foglarová, Šárka Friedlová, Pavel Hekela, Jiří Hraše, Jiří Hubička,
Eva Ješutová, Bohuslava Kolářová, Jarmila Kopečková, Josef Maršík, Ruz-
beh Oweyssi, Vladimír Prikazský, Milan Šmíd, Martin Zdražil, členové

K vydání připravili: Bohuslava Kolářová, Jiří Hraše, Marcela Benešová